silmad teisel wiisil lahti ei oleks saanud peastetud; nimetatud silmade selitaja tuli linade müümisest. Kuda ülemal juba nimetatsime, olid külwatud linad wäga häästi siginenud ja et minewal talwel linade hind kõrgel seisis, tõi peremees ühel õhtul linnast tulles 150 rubla korraga koju. Warekse talus kaswanud linade eest. „Waata nüüd, eideke!“ — ütles Põllupap — se on Warekse talu esimese aasta raha sissetulik; ei olnud kõik kopikad wette wisatud, kuda sa ette kartsid. Küsi ise Else käest, palju wõid tema tänawu suwel korjanud ja turule wiinud?“ Els ütles: „Wõi eest saadut raha pidi ju minule kasu rahaks jääma, misga, kui ükskord ise majaperenaiseks peaksin saama, majapidamist jalule aitan toimetada.“ „Noh,“ kostis isa — „ega ma sinu oma käest tahtnud wõtta; mis korra kingitud, ei ole enam minu, waid teise omadus. Ma soowisin aga, et sa emale nimetaksid, kui palju wõid sa oled müünud?“ Els ütles: „kuus leisikid on müüdud, ja paar leisikid enda tarwis järele jäetud.“ — Isa kiitis naeratates: „sinust wõib aega mööda tubli perenaine kaswada, kes kui majaluk mehe wara koos hoiab ja ise omalt poolt weel peale muretseb.“ Emal ei maksnud siin wastawaidlemine, kus mees ja tütar üsna silmanähtawal tema kartust uue koha ostmise pärast wähendasiwad.

Üks teine asi, mis perewanematele palju enam südame walu tegi, oli ülemal lühidelt tähendatud noorema poja tulewa aastane naise wõtmise nõu. Ehk kül isal ega emal midagi selle wastu tõrkumist ei olnud et poeg kosja lähäks ja nooriku koju tooks, juhtus seal asja juures üks äraline tük, mis wanemate meelt wasta seisis, sest et poeg oma silmawaatust ühe — ilmalapse peale oli wisanud. Tütarlapse enese ja tema wanemate peale ei wõinud pisemat süüd ja laitust tõsta, aga nemad olid laia ilma elukad ja ei mite walitetud rahwa seast. Põllupap arwas, et tema usuwennad niisugust kosimist tulekšid laitma, miks ta poega paremine ei oskanud juhatada. Ehk kas walitetud rahwa keskil ümberkaudu tütarlasteš puudus olla? Tema tuletas

pojale meele, kuda Abrami wanem sulane kaugele maale pidi minema Isaakile naist kosima, sest et tema Kanaani maa tütardest kedagi omale minijaks ei tahtnud saada. Ja siin näitas lugu palju hõlpsam, et noormees omast kihelkonnast igalt poolt piigast wõis leida, keda wanemad sellesama kalli piimaga kaswatates olid jootnud, kui tema oma lapsi. Poeg arwas jälle, et ses tükis tema südame soowimisel õigus olla sõna kaks ehk rohkem wanemate ja nende usuwendade tahtmist wasta rääkida, sest et tema ei neile, waid endale naist tahtis wõtta, kellega ta nii kaua elu pidi ühendama, kunni Jumal surma läbi neid ükskord tuleb lahutama. Niisamati tuletas ta isale meele, kuda Else wägise ei mindud mehele sundima, ehk kül kosilased wanemate meelest armsad olnud, ja teiseks tema wanem wend, ehk kül usuwenna wäimees ja ususeltsis üleskaswanud naise abikaas ommetegi abielus õnne ei leidnud. Äiataat, kellest jutu alustusses ühe tükikese maalisime, pööras igapääw rohkem karwast poolt wälja ja ei näitnud palju kuskil õigtase mehe wiisi, kus minu ja sinu pärast waheldamist tõusis. Tema oli ühelt poolt ihnus ja kitsik, et suure waranduse juures kõhtu ei raatsinud täita, teiselt poolt katsus ta ülekohtuse ahnusega ika enam warandust peale kosutada, ega küsinud ial, kui palju silmawee pisaraid raha külles, mis ta waeste ja leskede käest kokko kraapis. Wäimees, kes wanemate talus seesugust asja ial ei näinud, wõõrdus seda enam äiast, mida sügawamalt tema wanamehe teguši tundma õpis, enam rooste märkisi tema külles leidis, kui ta oleks soowinud. Tema abikaasa, wanematega ühes nõus, hoidis ennast enam nende kui mehe poole. Sest ep se tuli, et Jürile ial poja õigust äija majas ei antud, waid teda enam odawa sulase wiisil peeti, kes kõhutäie ja riiete eest pidi teenima! kus äi, äm ja tütar tema alatised tagasundijad oliwad. „Kui ma rahwa naeru ei kardaks“ — ütelnud Jüri noorema wenna wasta — „ma jätaksin naise, kus ta on, ja lähäksin oma teed, sest et põrgus halwemat pidu ei wõi olla, kui mul praegu.“ —